ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 29.05.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

210

ZÁKON
České národní rady
ze dne 18. května 1990
o změnách v působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení a o změně zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění zákona České národní rady č. 125/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, se mění a doplňuje takto:

1. § 1 až 4 a § 4a včetně názvu části první zní:

„ORGÁNY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A JEJICH ÚKOLY

§ 1
Orgány sociálního zabezpečení

(1) Orgány státní správy České republiky na úseku sociálního zabezpečení jsou:

a) ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky,

b) Česká správa sociálního zabezpečení,

c) okresní správy sociálního zabezpečení,

d) národní výbory,

e) ministerstvo vnitra České republiky a ministerstvo spravedlnosti České republiky ve věcech stanovených zákonem o sociálním zabezpečení.[1])

(2) Sociální zabezpečení podle tohoto zákona zahrnuje:

a) nemocenské pojištění a nemocenské zabezpečení (dále jen „nemocenské pojištění“),[2])

b) důchodové zabezpečení,[3])

c) sociální péči,[4])

d) mateřský příspěvek.[5])

§ 2
Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „ministerstvo“)

a) řídí a kontroluje výkon státní správy v sociálním zabezpečení,

b) řídí Českou správu sociálního zabezpečení,

c) zajišťuje úkoly vyplývající z mezinárodních smluv v sociálním zabezpečení,

d) zajišťuje úkoly související s dalším rozvojem sociálního zabezpečení.

(2) Ministerstvo zřizuje jako své orgány posudkové komise, které posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního a odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku posudkové komise okresní správy sociálního zabezpečení.

(3) Ministr práce a sociálních věcí České republiky může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení a může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech.

§ 3
Česká správa sociálního zabezpečení

a) odpovídá za účelné vynakládání prostředků na sociální zabezpečení, s nimiž hospodaří, zejména z hlediska zajištění oprávněných potřeb občanů,

b) řídí a kontroluje činnost okresních správ sociálního zabezpečení,

c) spolupracuje s příslušnými odborovými orgány při plnění úkolů v sociálním zabezpečení,

d) plní další úkoly stanovené tímto zákonem.

§ 4
Okresní správy sociálního zabezpečení

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení se zřizují pro obvody, které jsou shodné s územními obvody okresních národních výborů.

(2) Na území hlavního města Prahy vykonává působnost okresní správy sociálního zabezpečení Pražská správa sociálního zabezpečení.

(3) Okresní správy sociálního zabezpečení plní v rámci své působnosti úkoly stanovené tímto zákonem, pokud není jinými obecně závaznými právními předpisy[6]) stanoveno, že tyto úkoly plní jiný orgán.

(4) Okresní správy sociálního zabezpečení spolupracují s odborovými orgány na území okresu i v organizacích při plnění úkolů v sociálním zabezpečení.

§ 4a
Národní výbory

(1) Národní výbory poskytují dávky a služby a plní další úkoly sociální péče, pokud není v tomto zákoně nebo v zákoně o sociálním zabezpečení stanoveno, že dávky a služby poskytuje jiný orgán. Přitom spolupracují se správami sociálního zabezpečení.

(2) Národní výbory při poskytování dávek a služeb sociální péče podle odstavce 1 poskytují občanům a organizacím odbornou pomoc.

(3) Národní výbory kontrolují, jak občané a organizace plní povinnosti vyplývající pro ně z předpisů upravujících sociální péči.“.

2. § 6 se vypouští.

3. § 7 a 8 včetně názvu části druhé a názvu hlavy první zní:

„ČÁST DRUHÁ
PŮSOBNOST SPRÁV SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A NÁRODNÍCH VÝBORŮ V SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

HLAVA PRVNÍ
Působnost správ sociálního zabezpečení

§ 7
Působnost České správy sociálního zabezpečení

Česká správa sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. o dávkách důchodového zabezpečení, pokud není v tomto zákoně nebo v zákoně o sociálním zabezpečení stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek,
2. o odvoláních ve věcech, v nichž v prvním stupni rozhodla okresní správa sociálního zabezpečení,
3. o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud toto rozhodování jí bylo v jednotlivých případech svěřeno,

b) rozděluje poukazy na lázeňskou péči a kontroluje její poskytování,

c) jedná před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech sociálního zabezpečení,

d) plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluv při výplatě dávek sociálního zabezpečení.

§ 8
Působnost okresních správ sociálního zabezpečení

a) rozhodují

1. ve sporných případech o vzniku a zániku nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení,
2. o sociálním důchodu, o jeho zvýšení pro bezmocnost, o výchovném k němu a o příplatku k výchovnému a zařizují jejich výplatu,
3. ve sporných případech o přiznání nebo nepřiznání dávky nemocenského pojištění, o jejím odnětí nebo snížení, o zastavení její výplaty a o jejím přiznání v menším než požadovaném rozsahu,
4. ve sporných případech o přiznání nebo nepřiznání mateřského příspěvku, o jeho odnětí nebo snížení, o zastavení jeho výplaty a o jeho přiznání v menším než požadovaném rozsahu,
5. o mateřském příspěvku osob samostatně výdělečně činných a pracovníků malých závodů a osob, které nejsou výdělečně činné, a zařizují jeho výplatu,
6. o vrácení přeplatku na dávce nemocenského pojištění a mateřském příspěvku,
7. o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění včetně lázeňské péče,
8. o pojistném a přirážce k němu včetně penále z prodlení,

9. po uznání invalidity nebo částečné invalidity o zastavení výplaty nemocenského při přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity) z podnětu lékařské poradní komise,
10. o přiznání vdoveckého příspěvku a zařizují jeho výplatu,
11. o zaopatřovacím příspěvku a zařizují jeho výplatu,
12. o náhradě příjmu při vojenském cvičení osob samostatně výdělečně činných a zařizují jeho výplatu,
13. o příspěvku na úhradu za užívání bytu vojáka a zařizují jeho výplatu,
14. o pohřebném při úmrtí nepracujícího důchodce, popřípadě jeho rodinného příslušníka a o podpoře při narození dítěte důchodkyni nebo manželce, popřípadě jiné rodinné příslušnici nepracujícího důchodce a zařizují jejich výplatu,
15. o změněné pracovní schopnosti a o změněné pracovní schopnosti s těžším zdravotním postižením, popřípadě o tom, že občan se nepovažuje za občana se změněnou pracovní schopností, jestliže se nepodrobil vyšetření zdravotního stavu nebo jinému odbornému vyšetření a byl na tuto možnost upozorněn,
16. o pokutách a penále za neplnění povinností organizací v sociálním zabezpečení,
17. o započtení celého kalendářního roku do doby zaměstnání před 1. lednem 1976, jestliže člen jednotného zemědělského družstva neodpracoval stanovený počet pracovních dnů, popřípadě jinak určený pracovní úvazek,
18. o příplatku k přídavkům na děti,
19. o přídavcích na děti, je-li důvodem poskytování dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte,
20. o mateřském příspěvku, je-li důvodem poskytování dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte,
21. o tom, komu se mají vyplácet dávky nemocenského pojištění, jestliže výplatou do rukou dosavadního příjemce se nedosahuje účelu, pro který jsou určeny,

b) řídí provádění nemocenského pojištění v organizacích, v nichž se vyplácejí dávky nemocenského pojištění,

c) kontrolují

1. provádění nemocenského pojištění a hospodaření s jeho prostředky v organizacích, v nichž se vyplácejí dávky nemocenského pojištění,
2. plnění povinností občanů a organizací v sociálním zabezpečení,

d) navrhují České správě sociálního zabezpečení zápočet dob zaměstnání a náhradních dob ve sporných případech,

e) provádějí nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných a pracovníků malých závodů,

f) plní úkoly v důchodovém řízení stanovené prováděcím předpisem,

g) vedou evidenční listy důchodového zabezpečení pro osoby samostatně výdělečně činné,

h) sepisují žádosti o dávky důchodového zabezpečení v případech stanovených předpisy o sociálním zabezpečení,

i) opatřují a předkládají podklady pro rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o dávkách důchodového zabezpečení,

j) vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci předepsanou v sociálním zabezpečení,

k) odpovídají v rámci své působnosti za účelné vynakládání prostředků na sociální zabezpečení, s nimiž hospodaří,

l) poskytují občanům a organizacím odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení,

m) odstraňují tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jim bylo v jednotlivých případech svěřeno a navrhují odstranění tvrdosti v ostatních případech,

n) zřizují pro účely posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů ve věcech sociálního zabezpečení posudkové komise, které posuzují

1. invaliditu nebo částečnou invaliditu,
2. bezmocnost,
3. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte,
4. zda je dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené a vyžaduje mimořádnou péči nebo mimořádnou péči zvlášť náročnou,
5. zda si občan může zvýšit vzhledem ke svému zdravotnímu stavu životní úroveň vlastní prací,
6. zda občan v krátké době po uplynutí podpůrčí doby pravděpodobně nabude opět pracovní schopnost, a to i k jinému zaměstnání,
7. zda jde o občana se změněnou pracovní schopností, popřípadě o občana se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením,
8. zda jde o občana těžce zdravotně postiženého a druh a stupeň tohoto postižení.“.

4. § 9, 10, 12 a 13 se vypouštějí.
5. V § 16 písm. a) se vypouští bod č. 3 a dosavadní bod č. 4 se označuje jako bod č. 3.
6. V § 17 písm. a) se vypouští bod č. 2 a označení bodu č. 1.
7. V § 19 odst. 1 písm. a) se vypouštějí body č. 2, 6 a 13, dosavadní body č. 3 až 5 se označují jako body č. 2 až 4 a dosavadní body č. 7 až 12 se označují jako body č. 5 až 10.
8. V § 19 odst. 2 se slova „odstavce 1 písm. a) č. 4 až 8“ nahrazují slovy „odstavce 1 písm. a) č. 3 až 6“.
9. V § 21 písm. a) se vypouštějí body č. 4 a 5.
10. § 22 se vypouští.
11. V § 23 se vypouštějí slova „s výjimkou rozhodování o mateřském příspěvku podle § 19 odst. 1 písm. a) č. 2 a 12 a podle § 21 písm. a) č. 4.“.
12. § 27 včetně názvu dílu třetího se vypouští.
13. § 30 se vypouští.
14. V § 34 odst. 1 písm. a) se vkládá nový bod č. 4, který zní:

    „4. o přiznání mimořádných výhod,[44])“

    a dosavadní body č. 4 až 7 se označují jako body č. 5 až 8.
15. § 35 se vypouští.
16. § 52 včetně nadpisu zní:

„§ 52
Pokuty a penále

(1) Pokuty a penále v případech stanovených obecně závaznými právními předpisy o sociálním zabezpečení ukládají v rámci své působnosti okresní správy sociálního zabezpečení. Výnos z pokut a penále je příjmem státního rozpočtu České republiky.

(2) Okresní národní výbory ukládají pokuty v rámci své působnosti za porušení předpisů o sociálním zabezpečení upravujících sociální péči. Výnos z pokut je příjmem rozpočtu těchto národních výborů.“.

17. V § 54 odst. 1 písm. a) zní:

    „a) o odstraňování tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení,“.
18. V § 54 se text v závěru odstavce 1 připojuje k písmenu c).
19. V § 54 se vypouští odstavec 2.

20. V § 54 odst. 3 se za slova „podle odstavce 1“ vkládají slova „písm. c)“.

21. § 55 a 56 zní:

„§ 55

a) proti rozhodnutí, které národní výbor předběžně učiní ve prospěch nezletilého dítěte podle § 19 odst. 1 písm. a) č. 1,

b) proti rozhodnutí o vyřazení občana se změněnou pracovní schopností z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 29 písm. a) č. 7.

§ 56

(1) Odchylně od obecných předpisů o správním řízení[48]) se místní příslušnost okresních správ sociálního zabezpečení řídí

a) místem pracoviště účastníka řízení, jestliže posuzuje invaliditu, částečnou invaliditu nebo změněnou pracovní schopnost a je-li na tomto pracovišti Závodní ústav národního zdraví nebo zařízení Ústavu železničního zdravotnictví,

b) místem útvaru organizace, ve kterém je vedena evidence mezd, jestliže rozhoduje o poskytování dávek nemocenského pojištění s výjimkou rozhodování o příplatku k přídavkům na děti a rozhodování o přídavcích na děti poskytovaných z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dítěte a s výjimkou rozhodování o dávkách nemocenského zabezpečení osob samostatně výdělečně činných,

c) sídlem školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, jestliže účastníkem řízení je žák této školy, jde-li o posouzení změněné pracovní schopnosti,

d) sídlem, popřípadě místem pravidelného výjezdního zasedání lékařské komise[49]) v oboru působnosti federálního ministerstva národní obrany, federálního ministerstva vnitra, ministerstva vnitra České republiky nebo ministerstva spravedlnosti České republiky, jde-li o posouzení zdravotního stavu[50]) příslušníka ozbrojených sil z povolání, Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy České republiky, s výjimkou kontrolní lékařské prohlídky poživatele důchodu, jehož služební poměr skončil,

e) sídlem nápravně výchovného ústavu, popřípadě ústavu pro výkon vazby, jde-li o posouzení zdravotního stavu občana v době výkonu trestu odnětí svobody, popřípadě vazby.

(2) Odchylně od obecných předpisů o správním řízení[48]) se místní příslušnost národních výborů ve věcech sociální péče řídí

a) místem výkonu práce účastníka řízení,

1. jestliže rozhoduje o udělení předchozího souhlasu organizaci k rozvázání pracovního poměru výpovědí s občanem se změněnou pracovní schopností,[41])

2. jestliže doporučuje u občanů se změněnou pracovní schopností vhodnou úpravu pracovních podmínek, vhodné pracovní uplatnění nebo umístění na vhodné pracovní místo v organizacích,

3. jestliže sleduje, zda příprava pro pracovní uplatnění, výkon zaměstnání, pracovní podmínky a prostředí nemají nepříznivý vliv na zdravotní stav občanů se změněnou pracovní schopností,

b) místem přípravy pro pracovní uplatnění, jestliže jde o výplatu příspěvku po dobu přípravy pro pracovní uplatnění včetně jeho zvýšení na rodinné příslušníky a o úhradu nutných výloh spojených s přípravou pro pracovní uplatnění,

c) sídlem národního výboru, který spravuje ústav nebo jiné zařízení sociální péče, do kterého má být občan přijat,

d) sídlem národního výboru, v jehož obvodu se zdržuje nezletilé dítě, jestliže řešení otázek jeho výchovy a výživy nesnese odkladu.

(3) Ve věcech, ve kterých podle tohoto zákona rozhoduje nebo činí opatření místní národní výbor, se žádost o dávku nebo službu sociální péče podává místnímu národnímu výboru. V ostatních případech, ve kterých rozhoduje nebo činí opatření národní výbor, se žádost podává okresnímu národnímu výboru.

(4) Žádost o pohřebné po osobě samostatně výdělečně činné se podává u okresní správy sociálního zabezpečení, u které byl zemřelý přihlášen k sociálnímu zabezpečení. Žádost o pohřebné po nepracujícím důchodci se podává u okresní správy sociálního zabezpečení, v jejímž obvodu měl zemřelý trvalý pobyt.

(5) Žádost o zaopatřovací příspěvek se podává okresní správě sociálního zabezpečení, v jejímž obvodu má člen rodiny vojáka trvalý pobyt. Žádost o příspěvek na úhradu za užívání bytu vojáka se podává okresní správě sociálního zabezpečení, v jejímž obvodu měl voják trvalý pobyt před nástupem služby v ozbrojených silách.“.

22. Za § 56 se vkládá nový § 56a, který včetně nadpisu zní:

„§ 56a
Součinnost orgánů a organizací

Orgány a organizace jsou povinny vyhovět v mezích své působnosti žádostem orgánů sociálního zabezpečení ve věcech sociálního zabezpečení a podávat jim bezplatně sdělení pro jeho provádění a správu.“.

23. V § 58 písm. a) se vypouštějí slova „a posudkových komisí“.

24. V § 58 se připojují nová písmena i), j) a k), která zní:

„i) podrobnosti o součinnosti orgánů státní zdravotní správy s orgány sociálního zabezpečení při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů,

j) podrobnosti o složení a jednání posudkových komisí okresních správ sociálního zabezpečení a ministerstva,

k) podrobnosti o činnosti okresních správ sociálního zabezpečení v důchodovém řízení.“.

Čl. II

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, se s působností pro Českou republiku mění takto:

1. V § 10 se vypouštějí odstavce 1 a 2.
2. V § 19 odst. 1 se slova „Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky“.
3. V § 19 odst. 2 se slova „orgány Revolučního odborového hnutí, orgány“ nahrazují slovy „příslušné správy“.
4. V § 21 odst. 1 se slova „Ústřední radou odborů a Státním úřadem sociálního zabezpečení“ nahrazují slovy „ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky“.
5. V § 24 odst. 2 se slova „orgány Revolučního odborového hnutí nebo“ nahrazují slovy „odborové orgány nebo orgány“.
6. V § 25 se slova „Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky“.
7. V § 41 se na konci vypouštějí slova „a s Ústřední radou odborů“.
8. V § 77 odst. 2 věta druhá zní: „Návrh na přezkoumání může podat též příslušná správa sociálního zabezpečení.“.

Čl. III

V řízení ve věcech sociálního zabezpečení, která nebyla ke dni účinnosti tohoto zákona pravomocně ukončena, pokračují orgány, jejichž příslušnost stanoví tento zákon.

Čl. IV

Předsednictvo České národní rady se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, jak vyplývá ze zákonů jej měnících a doplňujících.

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1990.

Šafařík v. r.

Pithart v. r.

1) § 142 až 145 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb.

2) § 2 odst. 1 písm. c) zákona o sociálním zabezpečení.Zákon č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 240/1988 Sb.).Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., zákona č. 58/1964 Sb., zákoníku práce č. 65/1965 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., zákona č. 88/1968 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 148/1983 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 110/1990 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb.Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění zákona č. 99/1972 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 57/1984 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 103/1988 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb.

3) Část druhá zákona o sociálním zabezpečení.

4) Část třetí zákona o sociálním zabezpečení.

5) Zákon č. 107/1971 Sb., o mateřském příspěvku, ve znění zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 110/1984 Sb., zákona č. 50/1987 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb.

6) Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění zákona č. 58/1964 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 109/1984 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb.Zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění zákona č. 63/1983 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.